

GRUPA: ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa
TEL.: +48 22 694.12.95
FAX: +48 22 694.27.82
E-MAIL: kp-rp@kluby.sejm.pl

Grupa Posłów
na Sejm RP
Klubu Poselskiego
„Ruch Palikota”

Warszawa, dnia 22 czerwca 2012 r.

**Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy o:

**- zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz
Prawo o aktach stanu cywilnego.**

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posła Łukasza Krupe.

**Lista posłów Klubu Poselskiego „Ruch Palikota” popierających projekt ustawy o zmianie ustawy
– zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz Prawo o aktach stanu cywilnego.**

Lp.	Imię i nazwisko	Nazwa Klubu	Podpis
1.	Maciej Banaszak	Ruch Palikota	
2.	Piotr Bauć	Ruch Palikota	
3.	Robert Biedroń	Ruch Palikota	
4.	Bartłomiej Bodio	Ruch Palikota	
5.	Jerzy Borkowski	Ruch Palikota	
6.	Artur Bramora	Ruch Palikota	
7.	Jan Cedzyński	Ruch Palikota	
8.	Piotr Chmielowski	Ruch Palikota	
9.	Artur Dębski	Ruch Palikota	
10.	Marek Domaracki	Ruch Palikota	
11.	Dariusz Dziadzio	Ruch Palikota	
12.	Wincenty Elsner	Ruch Palikota	
13.	Łukasz Gibała	Ruch Palikota	
14.	Artur Górczyński	Ruch Palikota	

15.	Anna	Grodzka	Ruch Palikota	
16.	Michał	Kabaciński	Ruch Palikota	
17.	Adam	Kępiński	Ruch Palikota	
18.	Witold	Klepacz	Ruch Palikota	
19.	Krzysztof	Kłosowski	Ruch Palikota	
20.	Henryk	Kmiecik	Ruch Palikota	
21.	Sławomir	Kopcyński	Ruch Palikota	
22.	Roman	Kotliński	Ruch Palikota	
23.	Łukasz	Krupa	Ruch Palikota	
24.	Jacek	Kwiatkowski	Ruch Palikota	
25.	Andrzej	Lewandowski	Ruch Palikota	
26.	Tomasz	Makowski	Ruch Palikota	
27.	Małgorzata	Marcinkiewicz	Ruch Palikota	
28.	Maciej	Mroczek	Ruch Palikota	
29.	Jacek	Najder	Ruch Palikota	
30.	Wanda	Nowicka	Ruch Palikota	

31.	Michał	Pacholski	Ruch Palikota	
32.	Janusz	Palikot	Ruch Palikota	
33.	Wojciech	Penkalski	Ruch Palikota	
34.	Andrzej	Piątak	Ruch Palikota	
35.	Zofia	Popiołek	Ruch Palikota	
36.	Marek	Poznański	Ruch Palikota	
37.	Andrzej	Rozenek	Ruch Palikota	
38.	Adam	Rybakowicz	Ruch Palikota	
39.	Armand	Ryfiński	Ruch Palikota	
40.	Paweł	Sajak	Ruch Palikota	
41.	Marek	Stolarski	Ruch Palikota	
42.	Halina	Szymiec – Raczyńska	Ruch Palikota	
43.	Maciej	Wydrzyński	Ruch Palikota	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 9, poz. 59 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264)

Art.1. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 oraz z 1975 r. Nr 45, poz. 234) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 56 skreśla się § 3;

2) uchyla się art. 57 § 1 i 2;

3) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. Jeżeli rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej jednego z rozwiedzionych małżonków, może on żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

§ 2. Obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa:

a) w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa,

b) z upływem trzech lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin trzyletni”;

4) w art. 60 skreśla się § 3;

5) po art. 61 dodaje się art. 61a w brzmieniu:

„Art.61a § 1. Ustanie małżeństwa następuje także w przypadku jego rozwiązania przez zgodne oświadczenia woli obojga małżonków, złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

§ 2. Rozwiązanie małżeństwa w sposób wskazany w § 1 nie jest dopuszczalne, jeżeli

małżonkowie mają wspólne małoletnie dzieci.

§ 3. W terminie 30 dni od złożenia oświadczenia każdy z małżonków może cofnąć oświadczenie o rozwiązaniu związku małżeńskiego. Cofnięcie oświadczenia po upływie tego terminu jest bezskuteczne.

§ 4. Cofnięcie oświadczenia przez jednego z małżonków nie wymaga zgody drugiego małżonka.

§ 5. Rozwiązanie małżeństwa następuje z upływem trzydziestodniowego terminu, o którym mowa w § 3.”

Art.2. W ustawie z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie: „Ustawa reguluje sprawy związane z rejestracją urodzeń, zawierania i rozwiązywania małżeństw oraz zgonów, a także sprawy dotyczące innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie: „Rejestracji stanu cywilnego osób dokonuje się w księgach stanu cywilnego w formie aktów urodzenia, małżeństwa, rozwiązania małżeństwa oraz zgonu. W księgach stanu cywilnego dokonuje się także innych wpisów przewidzianych w odrębnych przepisach”;

3) w art. 7 ust. 2 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) przyjęcia oświadczeń o rozwiązaniu związku małżeńskiego”;

4) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Rozwiązanie małżeństwa zgodnie z art. 61a §1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego następuje w urzędzie stanu cywilnego wybranym przez osoby zamierzające rozwiązać związek małżeński.

2. Oświadczenie o rozwiązaniu małżeństwa składa się przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, o którym mowa w ust. 1.

3. Oświadczenie o rozwiązaniu małżeństwa może być złożone przez pełnomocnika;

4. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym”.

5) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„1. Akty urodzenia, małżeństwa, rozwiązania małżeństwa oraz zgonu sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju aktu.

„2. Dokumenty i oświadczenia złożone w czasie lub po sporządzeniu aktów urodzenia, małżeństwa, rozwiązania małżeństwa oraz zgonu, a także dokumenty przekazane urzędowi stanu cywilnego przez sądy i inne organy państwowe stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego.”;

6) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie: „Zawieranie i rozwiązywanie małżeństw i akt małżeństwa”;

7) art. 53 otrzymuje brzmienie: „Zawarcie i rozwiązanie małżeństwa następuje zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego”.

8) po art. 62a dodaje się:

- art. 62b w brzmieniu: „Małżonkowie zamierzający rozwiązać małżeństwo są obowiązani:

- 1) przedstawić dokument stwierdzający tożsamość;
- 2) złożyć pisemne oświadczenia o zamiarze zgodnego rozwiązania małżeństwa;
- 3) złożyć odpis zupełny aktu małżeństwa, jeżeli nie zostało ono zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, któremu oświadczenie o rozwiązaniu małżeństwa jest składane.”

- art. 62c w brzmieniu: „1. Akt rozwiązania małżeństwa sporządza się niezwłocznie po jego ustaniu.

2. Jeżeli akt rozwiązania małżeństwa nie mógł być z ważnych przyczyn sporządzony niezwłocznie po jego ustaniu, sporządza się go natychmiast po ustaniu przeszkody”.

- art. 62d w brzmieniu: „1. Do aktu rozwiązania małżeństwa wpisuje się:

- 1) nazwiska i imiona osób byłych małżonków, ich nazwiska rodowe, miejsce i datę urodzenia oraz miejsce zamieszkania;
- 2) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe rodziców każdej z osób wstępujących w związek małżeński
- 3) miejsce i datę rozwiązania małżeństwa;
- 4) nazwisko (nazwiska), które byli małżonkowie będą nosić po rozwiązaniu małżeństwa;

5) stwierdzenie, że osoby rozwiązujące małżeństwo złożyły zgodne oświadczenia o rozwiązaniu związku małżeńskiego”.

9) w art. 82 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w odpisie aktu rozwiązania małżeństwa - nazwiska i imiona byłych małżonków, ich nazwiska rodowe, miejsca i daty ich urodzenia, miejsce i datę rozwiązania małżeństwa, imiona i nazwiska rodowe rodziców, nazwisko (nazwiska) byłych małżonków, które noszą po zawarciu małżeństwa”;

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od jej ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt wprowadza nową instytucję: rozwiązanie małżeństwa przez zgodne oświadczenia woli złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Nie ma żadnych racjonalnych względów przemawiających za prowadzeniem postępowania sądowego w przypadku, gdy małżonkowie nie mają wspólnych małoletnich dzieci i składają zgodny wniosek o rozwiązanie małżeństwa z powodu zupełnego i trwałego rozkładu pożycia. W takim bowiem przypadku rola sądu ogranicza się w istocie do zaakceptowania woli małżonków.

Projekt przewiduje dodanie art. 61a, normującego rozwiązanie małżeństwa przez zgodne oświadczenia woli obojga małżonków, złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Rozwiązanie małżeństwa przez zgodne oświadczenia woli obojga małżonków nie jest dopuszczalne, jeżeli małżonkowie mają wspólne małoletnie dzieci. Projekt przewiduje możliwość cofnięcia oświadczenia woli o rozwiązaniu związku małżeńskiego w terminie 30 dni od daty złożenia oświadczenia. Cofnięcie oświadczenia przez jednego z małżonków nie wymaga zgody drugiego małżonka. Rozwiązanie małżeństwa następuje dopiero z upływem trzydziestodniowego terminu, w ciągu którego oświadczenie o rozwiązaniu małżeństwa może być jeszcze cofnięte. Wprowadzenie tego terminu oraz możliwości cofnięcia oświadczenia o rozwiązaniu małżeństwa stanowi dostateczne zabezpieczenie przed pochopnym, nieprzemysłanym podjęciem decyzji o rozwiązaniu małżeństwa.

Projekt przewiduje również zmianę kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w zakresie orzekania o winie przy rozwiązywaniu małżeństwa przez rozwód. Przepisy o orzekaniu o winie powinny być wyeliminowane, wina nie jest bowiem przesłanką rozwiązania małżeństwa przez sąd. Przesłanką rozwodu jest trwały i zupełny rozkład pożycia. Nie ma zatem znaczenia, z czyjej winy rozkład ten nastąpił. Ustalanie winy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, które często jest długotrwałe i rozbudowane. Zwiększa to znacznie koszty wymiaru sprawiedliwości i niepotrzebnie angażuje sąd.

Negatywnie ocenić należy także obecne rozwiązanie uzależniające dopuszczalność rozwiązania małżeństwa przez rozwód od tego, czy rozwodu żąda małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia (art. 56 § 3 k.r.i.o.). Dlatego projekt proponuje skreślenie § 3 art. 56 k.r.i.o.

Wyeliminowanie orzekania o winie powoduje konieczność zmiany przepisu art. 60 § 1 kodeksu, który w obecnym brzmieniu od ustaleń w przedmiocie winy uzależnia zakres alimentacji po rozwodzie.

Kwestię alimentacji rozwiedzionych małżonków można uregulować w oderwaniu od

winy za rozkład pożycia, wprowadzając jedynie przesłankę sytuacji materialnej. W projekcie proponuje się przyznanie małżonkowi rozwiedzionemu, którego sytuacja materialna uległa na skutek rozwodu istotnemu pogorszeniu, prawa żądania od drugiego małżonka dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 144¹ k.r.i o. zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Wprowadzenie w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym instytucji rozwiązania małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego wymaga wprowadzenia stosownych zmian w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego. Zmiany w przepisach art. 1, 2, 7, 17 i 53 oraz zmiana tytułu rozdziału 6 polegają na uwzględnieniu w tych przepisach instytucji rozwiązywania małżeństw. Są to zmiany czysto techniczne, dostosowujące brzmienie przepisów do nowej instytucji. Zmiany zasadnicze to:

- dodanie art. 12a, określającego właściwość urzędu stanu cywilnego w sprawach rozwiązywania małżeństw na zgodny wniosek małżonków (proponuje się, by był to urząd wybrany przez osoby zamierzające rozwiązać związek małżeński) oraz sposób złożenia oświadczenia;
- dodanie art. 62b określającego wymagane dla złożenia oświadczenia dokumenty;
- dodanie art. 62c określającego sporządzenie aktu rozwiązania małżeństwa;
- dodanie art. 62d określającego dane podlegające wpisaniu do aktu rozwiązania małżeństwa;
- dodanie w art. 82 pkt 3 określającego dane podlegające wpisaniu do odpisu aktu rozwiązania małżeństwa.